

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2015 roku, w Szczecinie,

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

w sprawie z powództwa J. M.

przeciwko A. Z.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim zawarte w punkcie II sentencji wyroku z dnia 17 września 2015 roku w sprawie prowadzonej pod sygn. akt V GC 641/14 upr w przedmiocie rozstrzygnięcia o kosztach procesu

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

II. zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.599,40 zł (dwa tysiące pięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych czterdzieści groszy) tytułem kosztów procesu;

III. oddalić wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów procesu w pozostałej części.

II. zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 45,40 zł (czterdzieści pięć złotych czterdzieści groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Agnieszka Woźniak

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 17 września 2015 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim w punkcie I sentencji zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną przez niego kwotę wraz z ustawowymi odsetkami zgodnie z żądaniem pozwu, w punkcie II sentencji zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazano, że powód prowadzi działalność gospodarczą w G. więc zdaniem Sądu Rejonowego przyjazdy jego pełnomocnika były zbędne. Powód mógł skorzystać z pomocy prawnej na miejscu.

Powód zaskarżył rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie III sentencji wyroku w części niezasadzającej zwrotu kosztów procesu powyżej kwoty 1.517 zł wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanego obok za sądownej tytułem zwrotu kosztów sądowych kwoty 300 zł oraz tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwoty 1.217 zł, również kwoty 4.291 zł.

W uzasadnieniu zażalenia wskazał, że wnosi o przyznanie mu wynagrodzenia w wysokości czterokrotności stawki minimalnej oraz o zwrot wszelkich poniesionych kosztów procesu w tym w postaci wydatków poniesionych przez pełnomocnika tytułem kosztów dojazdu na rozprawę.

Pozwany nie wniósł odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pozwie inicjującym niniejsze postępowanie powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na rozprawie w dniu 8 września 2015 r., na której nastąpiło zamknięcie rozprawy, pełnomocnik powoda złożył do akt spis kosztów procesu. W spisie tym wskazał wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika reprezentującego powoda według czterokrotności stawki minimalnej, tj. w kwocie 4.800 zł, opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, oraz koszty czterokrotnego dojazdu z kancelarii pełnomocnika w P. przy ul. (...) do siedziby Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim oraz z powrotem o łącznej wartości 1.082,4 zł.

Zgodzić należy się ze skarżącym, że w uzasadnieniu Sądu Rejonowego zabrakło wyraźnego wskazania podstawy prawnej określającej zasadę rozstrzygnięcia o kosztach. Ocenić należy, że było to wynikiem niedokładności, gdyż Sąd I instancji w tym fragmencie uzasadnienia wskazał, że „na podstawie art. zasądził również od pozwanego na rzecz powoda 300 zł tytułem kosztów sądowych oraz kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.” Choć zabrakło samego „wstawienia” w tekst uzasadnienia odpowiedniego przepisu, to niewątpliwym jest z treści rozstrzygnięcia, iż Sąd Rejonowy orzekał w oparciu o zasadę zwrotu kosztów celowych oraz zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania (art. 98 § 1 k.p.c.).

Zgodnie z treścią art. 98 § 1 k.p.c. Strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W myśl art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Natomiast zgodnie z art. 99 k.p.c. stronom reprezentowanym przez radcę prawnego, rzeczownika patentowego lub Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Odnosząc się do żądania podwyższenia wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika do wysokości czterokrotności stawki minimalnej w pierwszej kolejności należy wskazać, że użycie w rozporządzeniu z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radcy prawnego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.) pojęcia stawki minimalnej oznacza, co do zasady, że stanowi ona minimalne „wynagrodzenie” - według terminu użytego w art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. - jakie przysługuje zawodowemu pełnomocnikowi za prowadzenie danego rodzaju sprawy i które, jako składnik kosztów procesu, jest podstawą rozliczeń tych kosztów między stronami procesu. Zasądzając wynagrodzenie radcowskie zgodnie z art. 109 § 2 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia, Sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy radcy prawnego, a także charakter sprawy i wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Uwzględnienie tych przesłanek następuje jednak w granicach określonych w § 2 ust. 2 rozporządzenia.

W niniejszej sprawie zaistniały podstawy do przyznania wynagrodzenia pełnomocnikowi reprezentującemu stronę powodową w wysokości nie przekraczającej stawki minimalnej. Nie sposób zgodzić się z przedstawionym przez pozwaną poglądem, że przeciwko zastosowaniu stawki wyższej niż minimalna przemawia stopień skomplikowania sprawy. Niniejsza sprawa dotyczyła zapłaty wynagrodzenia za świadczenie usług reklamowych. Powód stał na stanowisku, że strony wiąże pisemna umowa na podstawie której pozwany zamieszczał w jego wydawnictwie reklamy i z tego tytułu żądał zapłaty wynagrodzenia w łącznej kwocie 9.225 zł wraz z należnymi odsetkami od kwot szczegółowo wskazanych w pozwie. Pozwany utrzymywał, że złożył skuteczne oświadczenie o wypowiedzeniu tej umowy, a następnie strony zawarły ustną umowę o nieodpłatnym wykonywaniu usług reklamowych na jego rzecz, z uwagi na

chęć zapełnienia „powierzchni” reklamowej w wydawnictwie powoda. Dodatkowo podał, że powód nie wysyłał mu faktur Vat. W celu udowodnienia swoich twierdzeń powód wniósł m. in. o przeprowadzenie dowodu z zeznań sześciu świadków. Postępowanie dowodowe dotyczyło więc głównie ustalenia czy pisemna umowa o świadczenie usług została rzeczywiście wypowiedziana i czy strony zawarły nową ustną umowę. Nakład pracy pełnomocnika strony powodowej sprowadzał się do „kontrowania” dowodów i stwierdzeń podnoszonych przez pozwanego. W niniejszej sprawie ma to o tyle istotne znaczenie, że wpływało na ocenę niezbędnego nakładu pracy pełnomocnika strony powodowej.

W toku postępowania przed sądem I instancji wyznaczono cztery terminy rozprawy, na której Sąd Rejonowy przesłuchał sześciu świadków oraz strony niniejszego postępowania. Pełnomocnik powoda stawiał się na każdej z tych rozpraw. W toku postępowania strony kilkakrotnie wymieniły pisma procesowe argumentując swoje stanowiska. Przy czym podkreślenia wymaga, że zasadnicze argumenty, zostały przedstawione przez strony procesu w pozwie, odpowiedzi na pozwem oraz w piśmie powoda datowanym na dzień 30 września 2014 r. (k. 247-252). Pełnomocnik powoda dodatkowo na zobowiązanie sądu przedłożył ewidencję sprzedaży VAT i poświadczonych deklaracji VAT za okres od listopada 2011 r. do lipca 2014 r.

Mając na uwadze powyższe, uzasadnione było przyznanie wynagrodzenia pełnomocnikowi powoda za postępowanie przed sądem I instancji w wysokości stawki minimalnej.

Sam fakt, że pełnomocnik powoda zmuszony był odnieść się do zarzutów pozwanego oraz ustosunkować się do składanych przez niego pism, aktywnie uczestniczyć w rozprawach w tym zadawać pytania świadkom oraz przygotować na wezwanie sądu dokumenty nie stanowi wystarczającego argumentu za przyznaniem pełnomocnikowi powoda wyższego wynagrodzenia. Za niepodwyższaniem stawki minimalnej przemawia również to, że pełnomocnik powoda aktywnie reprezentował jego interesy w procesie i powoływał okoliczności faktyczne i argumenty, składał pisma procesowe i czynnie uczestniczył w rozprawach. Działania te określić należy jako zachowanie niezbędnego minimum staranności, które powinien przejawiać każdy pełnomocnik procesowy reprezentujący swojego klienta. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji trwało rok i dwa miesiące, także sam wzgląd na długość postępowania, na które wpływ miały przede wszystkim stanowiska samych stron postępowania, w tym również powoda, nie stanowi argumentu za przyznaniem jego pełnomocnikowi wynagrodzenia w żądanej wysokości.

Podkreślenia wymaga, że zasada wysłowiona w przepisie art. 98 § 1 k.p.c. odnosi się do kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia prawa i celowej obrony, co ogranicza ryzyko zwrotu opłat za czynności adwokata (radcy prawnego) reprezentującego stronę wygrywającą sprawę tylko do kosztów racjonalnie uzasadnionych, a sąd nie jest związany spisem kosztów przedłożonym przez adwokata zastępującego stronę wygrywającą sprawę i może skontrolować wysokość tych kosztów, mając na względzie charakter i stopień złożoności sprawy oraz wymagany nakład pracy adwokata w tej sprawie (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 grudnia 2012 r., I ACz 1922/12, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych).

Za uzasadnione należało natomiast uznać żądanie powoda dotyczące zasądzenia na jego rzecz kosztów dojazdu na rozprawę reprezentującego go zawodowego pełnomocnika. Z treści art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. wynika, że koszty te stanowią niezbędne koszty procesu. Nieprawidłowym zastosowaniem tych przepisów była odmowa ich przyznania przez Sąd Rejonowy z powołaniem się na argument, że skoro strona powodowa prowadzi działalność gospodarczą w G. to przyjazdy pełnomocnika były zbędne. Wskazany pogląd sądu I instancji stanowi wyraz ograniczenia praw strony do obrony jej praw, skoro Sąd Rejonowy stoi na stanowisku, że zbędne było stawiennictwo na rozprawach, na których były przeprowadzane dowody z zeznań świadków. Nie znajduje żadnego uzasadnienia teza, że strona powodowa mogła skorzystać z pomocy prawnej na miejscu. Wybór pełnomocnika procesowego jest suwerenną decyzją strony, zwłaszcza że u podstaw tego wyboru często leży zaufanie do danego pełnomocnika, jego wiedzy dotyczącej przepisów oraz znajomości danej sprawy. Tylko taki pełnomocnik, któremu strona ufa i który zapoznał się ze sprawą, czy ewentualnie pozostaje ze stroną w stałym stosunku zlecenia może co do zasady należycie reprezentować jej interesy. Sąd odwoławczy stoi na stanowisku, że strona postępowania nie musi się tłumaczyć z wyboru pełnomocnika spoza miejscowości będącej siedzibą sądu. W przypadku wyboru takiego pełnomocnika Sąd ma obowiązek zwrócić mu koszty stawiennictwa na rozprawie stosownie do dyspozycji normy prawnej zawartej w

przepisie art. 98 § 3 k.p.c., oczywiście po uprzednim zbadaniu, zasadności tych kosztów, tj. czy prawidłowo została wskazana ich wysokość. Wydatkiem jest również podróż pełnomocnika w celu wzięcia udziału w rozprawie. Nie znajduje obecnie uzasadnienia twierdzenie, że podróż ta powinna odbywać się przy wykorzystaniu najtańszego środka transportu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20.04.2011 r., I CZ 22/11; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12.06.2012 r., III PZP 4/12).

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2012 r. (sygn. III PZP 4/12) celowe i niezbędne koszty przejazdu profesjonalnego pełnomocnika strony w celu wzięcia udziału w rozprawie wchodzi w skład kosztów procesu. Podobnie orzekł Sąd Najwyższy w uchwale z 18 lipca 2012 r. (sygn. III CZP 33/12), stwierdzając, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi zastępowanemu przez pełnomocnika będącego adwokatem koszty jego przejazdu do sądu, jeżeli w okolicznościach sprawy były one niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Zwrot kosztów podróży zawodowemu pełnomocnikowi w przypadku podróży samochodem wyliczany jest w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.2013.167), które przewiduje, iż pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jeden kilometr przebiegu, ustaloną przez pracodawcę, która nie może być wyższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1414 t.j. ze zm.), tj. w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. Nr 27 poz. 271 z późn. zm.).

Z wykorzystaniem strony internetowej Mapy G. sprawdzono, że odległość po drogach z kancelarii pełnomocnika (P., ul. (...)) do siedziby Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim (G., ul. (...)) wynosi 162 km. W związku z powyższym koszt przejazdu samochodem na powyższej trasie i z powrotem (324 km), ustalony przy użyciu wskaźnika przewidzianego w § 2 pkt 1 lit. b) rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy tj. 0,8358 zł dla samochodów osobowych o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³, wyniósł 270,60 zł. Pełnomocnik powoda czterokrotnie pokonywał tę odległość w celu stawiennictwa na terminach rozpraw, które miały miejsce w dniach 18.11.2014 r., 10.02.2015 r., 28.04.2015 r. oraz 8.09.2015 r.

Na poniesione przez stronę powodową koszty procesu składają się zatem uiszczone przez powoda: opłata sądowa od pozwu w postępowaniu uproszczonym w wysokości 300 zł, opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, oraz ustalone na podstawie § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t. ze zm.) w kwocie 1.200 zł oraz koszty stawiennictwa pełnomocnika na terminy rozprawy w kwocie 1.082, 40 zł.

Wobec powyższego Sąd odwoławczy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto w myśl przepisu art. 100 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Koszty te po stronie powodowej stanowi opłata od zażalenia w kwocie 30 zł oraz wynagrodzenie reprezentującego ją zawodowego pełnomocnika w kwocie 150 zł stosownie do treści § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radcy prawnego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.). Wobec faktu, że powód zaskarżył postanowienie o kosztach domagając się dodatkowego zasądzenia na jego rzecz kwoty 4.291,80 zł, a Sąd odwoławczy uwzględnił jego żądanie zasądzając na jego rzecz

dotatkowo kwotę 1.082,4 zł tytułem kosztów dojazdu zawodowego pełnomocnika na rozprawę należało przyjąć, że powód wygrał postępowanie wywołane zażaleniem w 25,22%. Biorąc pod uwagę, że suma poniesionych przez niego kosztów wyniosła 180 zł, to 25,22% tej kwoty stanowi 45,40 zł i taką właśnie kwotę zasądzono w punkcie II sentencji orzeczenia.

SSO Agnieszka Woźniak

Sygnatura akt VIII Gz 237/15 S., (...)

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)